

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Αθήνα, 3 Ιουλίου 2019

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ 172 /2019

Αριθμ.πρωτ.εγγράφου: Το υπ' αριθμ. πρωτ. ΕΚΠΑ 1819033989/4-6-2019 έγγραφο του Πρύτανη του ΕΚΠΑ.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ: Ερωτάται εάν είναι δυνατή η τροποποίηση συμβάσεων που έχουν υπογραφεί και υλοποιούνται για α)την παροχή υπηρεσιών φύλαξης των κτιρίων του ιδρύματος και β)τον καθαρισμό εσωτερικών και εξωτερικών χώρων και η αναπροσαρμογή του κόστους των υπηρεσιών με βάση το άρθ. 132 παρ. 1 περ. γ' του Ν. 4412/2016 σε συνδυασμό με την Υ.Α. 4241/2019(ΦΕΚ Β'173/30-1-2019,)κατόπιν αιτήματος των αναδόχων των ως άνω υπηρεσιών, οι οποίοι επικαλούνται την υπ'αριθ.106/2019 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΩΝ: Νίκη Μαριόλη Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

Ιστορικό

1. Με το ως άνω έγγραφο του Πρύτανη του ΕΚΠΑ μας διαβιβάστηκε το υπ'αριθ.πρωτ.1819033908/4-6-2019 έγγραφο της κατ' αναπλήρωση Διευθύντριας των Οικονομικών Υπηρεσιών του ΕΚΠΑ και ζητήθηκε η νομική μας άποψη επ' αυτού.

Με το δεύτερο αυτό έγγραφο τέθηκαν υπόψιν μας τα εξής:

α) ότι η εταιρεία MYSERVICES SECURITY AND FACILITY AE έχει συνάψει με το ΕΚΠΑ τις ακόλουθες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών:

- την με ΑΔΑΜ: 19SYMV004853037 σύμβαση, η οποία υλοποιείται από 23-04-2019 με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών φύλαξης των κτηρίων του ΕΚΠΑ για διάστημα 24 μηνών (Διακήρυξη 9/2018) έναντι του συνολικού ποσού των 4.554.470,40 ευρώ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%

- την με ΑΔΑΜ: 17SYMV002173797 σύμβαση, η οποία υλοποιείται από 01-11-2017 με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας των εσωτερικών χώρων των κτηρίων του ΕΚΠΑ για διάστημα 24 μηνών έναντι του συνολικού ποσού των 197.160,00 ευρώ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%

β) ότι η εταιρεία MYSECURITY AND FACILITY SYSTEMS AE έχει συνάψει με το ΕΚΠΑ την με ΑΔΑΜ: 19SYMV004893856 σύμβαση, η οποία υλοποιείται από 06-05-2019 με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών καθαρισμού των εξωτερικών χώρων του ΕΚΠΑ για διάστημα 12 μηνών έναντι του συνολικού ποσού των 197.160,00 ευρώ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%.

2. Με το ίδιο έγγραφο, καθίσταται γνωστό ότι η εταιρεία MYSERVICES SECURITY AND FACILITY AE με το υπ' αρ. πρωτ. ΕΚΠΑ: 2019012249/03-06-2019 έγγραφό της ζήτησε από το ΕΚΠΑ, λόγω της αύξησης του κατώτατου μισθού και σε συμμόρφωση με την υπ' αρ. 106/2019 Γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, την τροποποίηση των από 16-01-2019, 06-02-2019, 08-02-2019, 18-02-2019, 18-04-2019 και 23-04-2019 συμβάσεων παροχής υπηρεσιών φύλαξης και της από 14-10-2017 σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας που έχει συνάψει με το ΕΚΠΑ ως προς το συμβατικό τους τίμημα και συγκεκριμένα την αναπροσαρμογή του συμβατικού τους τιμήματος στο νέο κατώτατο μισθό και ημερομίσθιο αναδρομικά από την 01η-02-2019. Περαιτέρω, με το ίδιο έγγραφο, καθίσταται γνωστό ότι η εταιρεία MYSECURITY AND FACILITY SYSTEMS AE με το υπ' αρ. πρωτ. ΕΚΠΑ: 2019012236/03-06-2019 έγγραφό της ζήτησε από το ΕΚΠΑ, την τροποποίηση της από 06-05-2019 σύμβασής της με το ΕΚΠΑ κατά το συμβατικό της τίμημα και συγκεκριμένα την αναπροσαρμογή του από το συνολικό μηνιαίο ποσό των 13.250,00 ευρώ πλέον Φ.Π.Α. στο συνολικό μηνιαίο ποσό των 14.386,28 ευρώ πλέον Φ.Π.Α. Με το ίδιο έγγραφο ζητείται η

συνδρομή του Γραφείου Νομικού Συμβούλου στο συγκεκριμένο νομικής φύσεως ζήτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο

3. Στο άρθρο 68 του ν. 3863/2010 «Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα και συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις» (ΦΕΚ Α' 115/15-07-2010), όπως έχει τροποποιηθεί με το άρθρο 22 του ν. 4144/2013 (ΦΕΚ Α' 88/18.4.2013) και ισχύει σήμερα, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«1. Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι φορείς και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, η οποία (αρχή) αναθέτει απευθείας ή προκηρύσσει διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, υποχρεούται να ζητά από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής:

α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο.

β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας.

γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.

δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων.

ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά.

στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων.

Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.2...

3. Στη σύμβαση που συνάπτει η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή με τους εργολάβους περιλαμβάνονται τα στοιχεία α έως στ της πρώτης παραγράφου, καθώς και ειδικός όρος για την εφαρμογή των διατάξεων της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου. Όταν δεν αναγράφονται τα ανωτέρω στοιχεία και όροι, η σύμβαση είναι άκυρη και απορρίπτεται η δαπάνη πληρωμής.4...

5. Όταν οι υπηρεσίες ή οι επιτροπές παρακολούθησης καλής εκτέλεσης του έργου του αποδέκτη των υπηρεσιών διαπιστώνουν παραβάσεις των όρων του παρόντος άρθρου κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου, η σύμβαση καταγγέλλεται από την αναθέτουσα αρχή. Όταν οι παραβάσεις διαπιστώνονται κατά την παραλαβή του έργου, τα δικαιώματα που απορρέουν από τη σύμβαση δεν ικανοποιούνται, καταβάλλονται, όμως, από τον αποδέκτη των υπηρεσιών οι αποδοχές στους εργαζομένους και αποδίδονται οι ασφαλιστικές τους εισφορές.6...7...8...»

4. Δυνάμει της υπ' αριθμ. οικ. 4241/127/01-02-2019 απόφασης της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΦΕΚ Β' 173/30-01-2019), με θέμα «Καθορισμός κατώτατου μισθού και κατώτατου ημερομισθίου για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας», αποφασίστηκε ο καθορισμός, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 103 του ν. 4172/2013 (Α' 167), του νόμιμου κατώτατου μισθού και του νόμιμου κατώτατου ημερομισθίου, για πλήρη απασχόληση, για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας, χωρίς ηλικιακή διάκριση, ως εξής:

α) Για τους υπαλλήλους ο κατώτατος μισθός ορίζεται στα εξακόσια πενήντα ευρώ (650,00 €).

β) Για τους εργατοτεχνίτες το κατώτατο ημερομίσθιο ορίζεται στα είκοσι εννέα ευρώ και τέσσερα λεπτά (29,04 €)».

Ως έναρξη ισχύος της απόφασης αυτής καθορίστηκε ρητά η 1η Φεβρουαρίου 2019.

5. Στο ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24 ΕΕ και 2014/25 ΕΕ)» (ΦΕΚ

Α' 14708-08-2016), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Άρθρο 92 – Περιεχόμενο προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής

1. ... [...]

5. Ειδικά κατά τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης και ανεξάρτητα από το είδος της διαδικασίας που επιλέγεται από την αναθέτουσα αρχή:

α) η αναθέτουσα αρχή, ζητά από τους οικονομικούς φορείς να αναφέρουν υποχρεωτικά στα έγγραφα της σύμβασης, στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τις πληροφορίες/στοιχεία των σημείων α' έως στ' της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 και

β) οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, στην προσφορά τους να περιλαμβάνουν τις πληροφορίες/στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010.

6. ... [...]».

«Άρθρο 105 – Κατακύρωση – σύναψη σύμβασης

«1. Στην απόφαση κατακύρωσης αναφέρονται υποχρεωτικά οι προθεσμίες για την αναστολή της σύναψης της σύμβασης, σύμφωνα με τα άρθρα 127 και 360 και επόμενα. ...

2. Η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί αμέσως την απόφαση κατακύρωσης, μαζί με αντίγραφο όλων των πρακτικών της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών, σε κάθε προσφέροντα που δεν έχει αποκλειστεί οριστικά εκτός από τον προσωρινό ανάδοχο με κάθε πρόσφορο τρόπο, όπως με τηλεομοιοτυπία, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο κ.λπ., επί αποδείξει.

3. Η απόφαση κατακύρωσης δεν παράγει τα έννομα αποτελέσματά της, εφόσον η αναθέτουσα αρχή δεν την κοινοποίησε σε όλους τους προσφέροντες που δεν έχουν αποκλειστεί οριστικά. Τα έννομα αποτελέσματα της απόφασης κατακύρωσης και ιδίως, η σύναψη της σύμβασης επέρχονται εφόσον και όταν συντρέξουν σωρευτικά τα εξής:

α) αα) σε συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία άνω των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης προδικαστικής προσφυγής ή σε περίπτωση άσκησης, παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης αίτησης αναστολής κατά της απόφασης της Α.Ε.Π.Π. και σε

περίπτωση άσκησης αίτησης αναστολής κατά της απόφασης της Α.Ε.Π.Π., εκδοθεί απόφαση επί της αίτησης, με την επιφύλαξη της χορήγησης προσωρινής διαταγής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 372 και

ββ) σε συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία έως εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ, παρέλθει άπρακτη η προθεσμία άσκησης της ένστασης του άρθρου 127 και σε περίπτωση άσκησης, η έκδοση απόφασης επί αυτής ή η πάροδος άπρακτης της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 127,

β) ολοκληρωθεί επιτυχώς ο προσυμβατικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τα άρθρα 35 και 36 του ν. 4129/2013, εφόσον απαιτείται και

γ) κοινοποιηθεί η απόφαση κατακύρωσης στον προσωρινό ανάδοχο, εφόσον ο τελευταίος υποβάλλει, έπειτα από σχετική πρόσκληση, υπεύθυνη δήλωση, που υπογράφεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 79Α, στην οποία θα δηλώνεται ότι, δεν έχουν επέλθει στο πρόσωπό του οψιγενείς μεταβολές κατά την έννοια του άρθρου 104 και μόνον στην περίπτωση του προσυμβατικού ελέγχου ή της άσκησης προδικαστικής προσφυγής κατά της απόφασης κατακύρωσης. Η υπεύθυνη δήλωση ελέγχεται από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο, το οποίο συντάσσει πρακτικό που συνοδεύει τη σύμβαση.

4. Μετά την επέλευση των εννόμων αποτελεσμάτων της απόφασης κατακύρωσης, η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί τον ανάδοχο να προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, θέτοντάς του προθεσμία που δε μπορεί να υπερβαίνει τις είκοσι (20) ημέρες από την κοινοποίηση σχετικής έγγραφης ειδικής πρόσκλησης.

5. Η υπογραφή του συμφωνητικού έχει αποδεικτικό χαρακτήρα.».

«Άρθρο 130 - Όροι εκτέλεσης της σύμβασης (άρθρο 70 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1. Οι αναθέτουσες αρχές επιβάλλουν τον όρο ότι κατά την εκτέλεση της σύμβασης ο ανάδοχος τηρεί τις υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α.

Ειδικά: α) στις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή φύλαξης, περιλαμβάνονται, επιπλέον του όρου του πρώτου εδαφίου, τα στοιχεία που αναφέρονται στις περιπτώσεις α έως στ της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 (Α 115), όπως εκάστοτε ισχύει, καθώς και ο ειδικός όρος της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου και β) ... Οι όροι της παρούσας παραγράφου αναφέρονται ήδη στα έγγραφα της σύμβασης.

2. ... 3. ... 4. ...».

«Άρθρο 132 - Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους (άρθρο 72 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

1. Οι συμβάσεις και οι συμφωνίες-πλαίσιο μπορούν να τροποποιούνται χωρίς νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν οι τροποποιήσεις, ανεξαρτήτως της χρηματικής αξίας τους, προβλέπονται σε σαφείς, ακριβείς και ρητές ρήτρες αναθεώρησης στα αρχικά έγγραφα της σύμβασης στις οποίες μπορεί να περιλαμβάνονται και ρήτρες αναθεώρησης τιμών ή προαιρέσεις. Οι ρήτρες αυτές αναφέρουν το αντικείμενο και τη φύση των ενδεχόμενων τροποποιήσεων ή προαιρέσεων, καθώς και τους όρους υπό τους οποίους μπορούν να ενεργοποιηθούν. Δεν προβλέπουν τροποποιήσεις ή προαιρέσεις που ενδέχεται να μεταβάλουν τη συνολική φύση της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο

β)

γ) όταν πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

αα) η ανάγκη τροποποίησης προέκυψε λόγω περιστάσεων που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν από μια επιμελή αναθέτουσα αρχή,

ββ) η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση της σύμβασης,

γγ) οποιαδήποτε αύξηση της τιμής δεν υπερβαίνει το 50% της αξίας της αρχικής σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιο.

Οι επακόλουθες τροποποιήσεις δεν πρέπει να αποσκοπούν στην αποφυγή εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου,

δ) ...

ε) όταν οι τροποποιήσεις, ανεξαρτήτως της αξίας τους, δεν είναι ουσιώδεις κατά την έννοια της παρ. 4.

Οι αναθέτουσες αρχές που τροποποιούν μία σύμβαση στις περιπτώσεις των περιπτώσεων β' και γ' δημοσιεύουν σχετική γνωστοποίηση

στην Επίσημη Εφημερίδα της Ένωσης. Η γνωστοποίηση αυτή περιέχει τις πληροφορίες που προβλέπονται στο Μέρος Ζ' του Παραρτήματος V του Προσαρτήματος Α' και δημοσιεύεται, σύμφωνα με το άρθρο 65.

2. ... 3. ... 4. ...

5. Απαιτείται νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης, σύμφωνα με το παρόν Βιβλίο, για τροποποιήσεις των διατάξεων μίας δημόσιας σύμβασης ή μίας συμφωνίας-πλαίσιο κατά τη διάρκειά τους, που είναι διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στις παραγράφους 1 και 2.

6. Στον έλεγχο νομιμότητας υπάγονται οι τροποποιητικές συμβάσεις, εφόσον η κύρια σύμβαση διήλθε από τον προληπτικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εκτός από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν οι τροποποιήσεις δεν έχουν οικονομικό αντικείμενο και δεν είναι ουσιώδεις κατά την έννοια της παραγράφου 4,

β) όταν οι τροποποιήσεις γίνονται κατ' εφαρμογή της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2 του παρόντος και

γ) όταν μετά τον έλεγχο νομιμότητας της αρχικής σύμβασης αυτή εντάχθηκε σε πρόγραμμα χρηματοδότησης και το συνολικό ποσό της αρχικής σύμβασης δεν υπερβαίνει το εκάστοτε ισχύον όριο ελέγχου για τις συγχρηματοδοτούμενες συμβάσεις.

Στον έλεγχο νομιμότητας υπάγονται και τροποποιητικές συμβάσεις, δυνάμει των οποίων τροποποιείται σύμβαση της οποίας η αρχική αξία υπολείπεται του εκάστοτε ορίου του ελέγχου, εφόσον με την τροποποίηση αυτή προσαυξάνεται το οικονομικό αντικείμενο τόσο, ώστε η συνολική αξία της σύμβασης να υπερβαίνει το εκάστοτε όριο ελέγχου.».

6. Στις διατάξεις των άρθρων 173, 200, 288 και 388 του Αστικού Κώδικα ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 173 - Ερμηνεία της δήλωσης

Κατά την ερμηνεία της δήλωσης βουλήσεως αναζητείται η αληθινή βούληση χωρίς προσήλωση στις λέξεις».

«Άρθρο 200 - Ερμηνεία συμβάσεων

Οι συμβάσεις ερμηνεύονται όπως απαιτεί η καλή πίστη, αφού ληφθούν υπόψη και τα συναλλακτικά ήθη».

«Άρθρο 288

Ο οφειλέτης έχει υποχρέωση να εκπληρώσει την παροχή όπως απαιτεί η καλή πίστη, αφού ληφθούν υπόψη και τα συναλλακτικά ήθη».

«Άρθρο 388 - Απρόοπτη μεταβολή των συνθηκών.

Αν τα περιστατικά στα οποία κυρίως, ενόψει της καλής πίστης και των συναλλακτικών ηθών, τα μέρη στήριξαν τη σύναψη αμοτεροβαρούς σύμβασης, μεταβλήθηκαν ύστερα, από λόγους που ήταν έκτακτοι και δεν μπορούσαν να προβλεφθούν, και από τη μεταβολή αυτή η παροχή του οφειλέτη, ενόψει και της αντιπαροχής, έγινε υπέρμετρα επαχθής, το δικαστήριο μπορεί κατά την κρίση του με αίτηση του οφειλέτη να την αναγάγει στο μέτρο που αρμόζει ...».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

7. Από τις ως άνω διατάξεις και τα πραγματικά περιστατικά που μας έχουν δοθεί, συνάγονται τα ακόλουθα:

Δυνάμει της υπ' αρ. οικ. 4241/127/30-01-2019 «Καθορισμός κατώτατου μισθού και κατώτατου ημερομισθίου για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας» απόφασης της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΦΕΚ Β' 173/30.01.2019) αποφασίστηκε ο καθορισμός, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 103 του ν. 4172/2013 (Α' 167), του νόμιμου κατώτατου μισθού και του νόμιμου κατώτατου ημερομισθίου, για πλήρη απασχόληση, για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας, χωρίς ηλικιακή διάκριση, ως εξής: «α) Για τους υπαλλήλους ο κατώτατος μισθός ορίζεται στα εξακόσια πενήντα ευρώ (650,00 €). β) Για τους εργατοτεχνίτες το κατώτατο ημερομίσθιο ορίζεται στα είκοσι εννέα ευρώ και τέσσερα λεπτά (29,04 €)». Δυνάμει της ανωτέρω απόφασης, επομένως, αυξήθηκαν οι αποδοχές των εργαζομένων κατά 11% για τους εργαζόμενους άνω των 25 ετών και 27,20% για τους εργαζόμενους κάτω των 25 ετών. Με τον τρόπο αυτόν, καταργήθηκε, μεταξύ άλλων, ο λεγόμενος «υποκατώτατος» μισθός, αυτός που αφορούσε εργαζόμενους κάτω των 25 ετών. Ως έναρξη ισχύος της ανωτέρω Υπουργικής Απόφασης καθορίστηκε η 1η Φεβρουαρίου 2019.

8. Από τις διατάξεις του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 προκύπτει ότι στους διαγωνισμούς για την παροχή υπηρεσιών φύλαξης ή/και καθαριότητας απορρίπτεται ως απαράδεκτη η οικονομική προσφορά διαγωνιζομένου, η οποία δεν καλύπτει το ελάχιστο εργατικό κόστος για την παροχή των προς

ανάθεση υπηρεσιών, πρέπει δε αυτή, περαιτέρω, να περιλαμβάνει και το λειτουργικό (διοικητικό) κόστος, καθώς επίσης και να καταλείπει και κάποιο περιθώριο κέρδους, ώστε να μη θέτει σε κίνδυνο την εκτέλεση της σχετικής σύμβασης. Περαιτέρω, από τον συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 και των άρθρων 92 και 130 του ν. 4412/2016 προκύπτει ότι στοιχείο της προσφοράς και των αιτήσεων συμμετοχής των υποψηφίων οικονομικών φορέων κατά την διαδικασία σύναψης συμβάσεων της ανωτέρω κατηγορίας και μάλιστα με ποινή αποκλεισμού αποτελεί η αναφορά σ' αυτές, μεταξύ άλλων, των προσδιοριστικών του εργασιακού κόστους της σύμβασης στοιχείων καθώς και του ειδικού όρου περί τήρησης από τον ανάδοχο των υποχρεώσεων του, που απορρέουν από το κοινωνικοασφαλιστικό και εργατικό δίκαιο, ενώ συμβάσεις που τυχόν συνάπτονται χωρίς την αναγραφή των στοιχείων αυτών και όρων είναι άκυρες και απορρίπτονται οι δαπάνες πληρωμής τους. Εξάλλου, την τήρηση των στοιχείων αυτών και όρων ο νομοθέτης απαιτεί καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης, σε περίπτωση δε της παράβασης οποιουδήποτε εξ αυτών, η σύμβαση καταγγέλλεται από την αναθέτουσα αρχή (ΝΣΚ 106/2019).

9. Με τη διάταξη του άρθρου 132 του ν. 4412/2016 παρέχεται η δυνατότητα τροποποίησης των δημοσίων συμβάσεων, μετά τη σύναψη και κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης αυτών, υπό τη συνδρομή των τασσόμενων, κατά περίπτωση, προϋποθέσεων, χωρίς να απαιτείται η προσφυγή στη διαδικασία εκ νέου σύναψης σύμβασης. Ειδικότερα, με τη διάταξη της παρ. 1 περ. γ' του άρθρου αυτού παρέχεται η δυνατότητα τροποποίησης της σύμβασης υπό τις εξής προϋποθέσεις σωρευτικά: i. η ανάγκη της τροποποίησης να προκύπτει από απρόβλεπτες για κάθε επιμελή αναθέτουσα αρχή περιστάσεις, οι οποίες ανέκυψαν κατά την εκτέλεση της σύμβασης, ως τέτοιες δε, νοούνται τα έκτακτα και ασυνήθιστα γεγονότα που αντικειμενικά δεν μπορούσαν να προβλεφθούν, σύμφωνα με τους κανόνες και τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να προκύπτουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας αυτής (ΝΣΚ 106/2019 με παραπομπές σε ΣτΕ 1747/2011, ΕλΣυν 682/2017, 610, 2229/2016 Τμήμα Μείζονος – Επταμελούς Σύνθεσης, ΝΣΚ 193/2010, 278/2007), ii) να μη μεταβάλλεται με την τροποποίηση η συνολική φύση της σύμβασης και iii) η οποιαδήποτε

αύξηση της τιμής να μην υπερβαίνει το 50% της αρχικής σύμβασης, ενώ η τροποποίηση δεν πρέπει να αποσκοπεί στην αποφυγή των διατάξεων του Βιβλίου Ι του ν. 4412/2016, τέλος δε, σε περίπτωση τροποποίησης της σύμβασης, υπό τους όρους της ως άνω περίπτωσης γ', η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται στη δημοσίευση σχετικής γνωστοποίησης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ένωσης.

10. Όπως έχει γνωμοδοτήσει κατά πλειοψηφία η Ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ 106/2019), η ρύθμιση δυνάμει της υπ' αρ. 4241/127/30-01-2019 Υπουργικής απόφασης για αναπροσαρμογή του κατώτατου νομοθετημένου μισθού και ημερομισθίου δεν αποτελεί αφ'εαυτής ρύθμιση του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων, ωστόσο, εντάσσεται έμμεσα στο κανονιστικό πλαίσιο της διαδικασίας σύναψης των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας ή/και φύλαξης, εν όψει των προβλέψεων του άρθρου 68 του ν. 3863/2010. Έτσι, σε περιπτώσεις όπου ο προϋπολογισμός από την αναθέτουσα αρχή της δαπάνης της σύμβασης και η οικονομική προσφορά του αναδόχου διαμορφώθηκαν, ως προς το ελάχιστο εργασιακό κόστος της σύμβασης με βάση τα ισχύοντα, κατά τον χρόνο αποστολής της πρόσκλησης και της υποβολής της προσφοράς του αναδόχου, ποσά του κατώτατου νομοθετημένου μισθού και ημερομισθίου, ληφθέντων υπόψιν και των ηλικιακών ορίων (υποκατώτατος μισθός και ημερομίσθιο), όπως αυτά είχαν προσδιοριστεί με την υποπαράγραφο ΙΑ 11 περ. 3 του ν. 4093/2012, εν όψει της υποχρέωσης του αναδόχου κατ' άρθρα 68 του ν. 3863/2010 και 130 του ν. 4412/2016 να εφαρμόζει κατά την εκτέλεση της σύμβασης, και επί ποινή καταγγελίας αυτής, τα ελάχιστα όρια του νομοθετημένου κατώτατου μισθού και ημερομισθίου, η αύξηση αυτών και μάλιστα χωρίς ηλικιακή διάκριση στις 30-01-2019 με την με αριθμό οικ. 4241/127/30-01-2019 Υπουργική Απόφαση, όταν η κατακυρωτική απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής έχει προηγηθεί της ανωτέρω Υ.Α. και δεδομένου ότι η υπογραφή της σύμβασης δεν έχει συστατικό αλλά αποδεικτικό χαρακτήρα (άρθρο 105 παρ. 2 και 5 του ν. 4412/2016, άρθρο 23 ΚΔΔ/σίας), συνιστά απρόβλεπτη περίπτωση που ανέκυψε μετά την σύναψη και την εκτέλεση της σύμβασης, η οποία «δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθεί από μια επιμελή αναθέτουσα αρχή».

11. Σύμφωνα, μάλιστα, με την ανωτέρω Γνωμοδότηση του ΝΣΚ, τούτο συμβαίνει, διότι δεν ήταν δυνατή, πάντως, η πρόβλεψη, ούτε του ύψους της

αύξησης του κατώτατου νομοθετημένου μισθού και ημερομισθίου, ούτε της κατάργησης της ηλιακής διάκρισης (υποκατώτατος μισθός και ημερομίσθιο), στοιχεία τα οποία, κατά νομοθετική μάλιστα επιταγή αποτέλεσαν το οικονομικό θεμέλιο της σύμβασης και δεν μπορούσαν, ως εκ τούτου, να ληφθούν υπόψιν κατά τον σχεδιασμό της διαδικασίας ανάθεσης και της κατάρτισης της προϋπολογιζόμενης δαπάνης των προς ανάθεση υπηρεσιών και να συμπεριληφθούν στα αρχικά έγγραφα της σύμβασης. Συνεπώς, οι περιστάσεις αυτές δικαιολογούν την τροποποίηση της σύμβασης, ως προς την αύξηση του συμβατικού ανταλλάγματος, αντίστοιχη της αύξησης του εργασιακού κόστους εκτέλεσης της σύμβασης και η οποία δεν υπερβαίνει το 50% της αξίας της αρχικής σύμβασης, ενώ η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση της, οπότε συντρέχουν οι σωρευτικά τασσόμενες προϋποθέσεις του άρθρου 132 παρ. 1 περ. γ' του ν. 4412/2016 για την τροποποίησή της. Τυχόν δε σχετική ρήτρα στην πρόσκληση υποβολής προσφοράς ότι η προσφερόμενη τιμή θα είναι σταθερή καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης και δεν θα αναπροσαρμόζεται, δεν αναφέρεται προδήλως, κατά την αληθή βούληση των μερών και σύμφωνα με την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη (άρθρα 171 και 200 ΑΚ), στην απρόβλεπτη περίπτωση της νομοθετικής αύξησης του κατώτατου μισθού και ημερομισθίου και την εξ αυτής ανατροπή της οικονομικής ισορροπίας της σύμβασης, αλλά σε άλλους λόγους (λ.χ. μεταβολή του γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή) και δεν αποκλείει, συνεπώς, τη δυνατότητα αναπροσαρμογής του συμβατικού τιμήματος, υπό τη σωρευτική συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 132 παρ. 1 περ. γ' του ν. 4412/2016.

12. Εξάλλου, με την ανωτέρω Γνωμοδότηση έγιναν δεκτά και τα ακόλουθα:

«21. Επισημαίνεται, συναφώς, ότι τη δυνατότητα τροποποίησης, υπό τη συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 132 του ν. 4412/2016, των δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας ή/και φύλαξης, που έχουν συναφθεί στη βάση του προϊσχύσαντος κανονιστικού πλαισίου σχετικά με τον κατώτατο μισθό και το κατώτατο ημερομίσθιο, φαίνεται να υιοθετεί και η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, η οποία με το με αριθμό πρωτ. 1050/19.2.2019 έγγραφό της, διευκρινίζει (παρ. 5) ότι: '..... σε ό,τι αφορά στην εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων εξυπακούεται ότι

εφαρμόζονται οι διατάξεις 129 έως 134 του ν. 4412/2016, τηρουμένων των ειδικότερων σε αυτά οριζόμενων προϋποθέσεων, σε συνδυασμό και συμπληρωματικώς με τις ισχύουσες διατάξεις του Αστικού Κώδικα'.

22. Εξάλλου, και ανεξάρτητα από τις παραπάνω παραδοχές (παρ. 20, 21), όπως γίνεται παγίως δεκτό, κατά τις διατάξεις των άρθρων 200 και 288 του Αστικού Κώδικα, οι οποίες αποδίδουν γενική αρχή του δικαίου και αποτυπώνουν τη γενική αρχή της καλής πίστης και εφαρμόζονται (μόνο) συμπληρωματικά στις διοικητικές συμβάσεις, και δη στις περιπτώσεις που το ανακύπτον ζήτημα δεν αντιμετωπίζεται από τις ειδικές για την εκτέλεση των συμβάσεων αυτών διατάξεις (βλ. ΣΤΕ 1039/2018, 1597/2016, 1066/2014, 4430/2013, 3006/2013, 708/2010, 2508/2008, βλ. και άρθρο 129 του ν. 4412/2016, περί συμπληρωματικής εφαρμογής των διατάξεων του Αστικού Κώδικα), το αρμόδιο δικαστήριο δύναται, εάν αυτό δεν επιτεύχθηκε κατά την ενώπιον των διοικητικών οργάνων διαδικασία (ΣΤΕ 2625/2014, ΑΠ 988/2012), να παρεμβαίνει διορθωτικά στη σύμβαση, καθορίζοντας ακόμη και κατά παρέκκλιση από τα συμφωνηθέντα, την παροχή και την αντιπαροχή στο προσήκον μέτρο (ΣΤΕ 2625/2014), όταν αυτό επιβάλλεται από την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη, στις περιπτώσεις, δηλαδή, εκείνες, κατά τις οποίες συντρέχουν απρόβλεπτες συνθήκες (συμπεριλαμβανομένων και των θεμελιωδών νομοθετικών μεταβολών, ΑΠ 733/2017, ΔΕΦ Αθ. 848/2015), οι οποίες, αν και δεν συνεπάγονται την εφαρμογή του άρθρου 388 του Αστικού Κώδικα, καθιστούν, εν τούτοις, την παροχή, η οποία οφείλεται από έναν από τους αντισυμβαλλομένους, υπέρμετρα επαχθή και μάλιστα σε βαθμό, ο οποίος υπερβαίνει τον κίνδυνο, ο οποίος δύναται να αναληφθεί από αυτόν, σύμφωνα προς την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη (βλ. ΣΤΕ 294,295/2011, 1749, 924/2009, 2993, 1892/2006, 3298/2005, 1969/2004).

23. Ειδικότερα, όπως γίνεται παγίως δεκτό (ΑΠ 1088/2017, 334/2015, 1739/2014, 988, 1271/2012), η γενική ρήτρα του άρθρ. 288 ΑΚ, σύμφωνα με την οποία ο οφειλέτης έχει υποχρέωση να εκπληρώσει την παροχή όπως απαιτεί η καλή πίστη, αφού ληφθούν υπόψη και τα συναλλακτικά ήθη, λειτουργεί, όχι μόνο ως συμπληρωματική, αλλά και ως διορθωτική ρήτρα των δικαιοπρακτικών βουλήσεων στις περιπτώσεις που εξαιτίας ειδικών συνθηκών μεταβλήθηκαν οι προϋποθέσεις εκπλήρωσης των συμβατικών παροχών στο συμφωνημένο μέτρο και έγιναν δυσβάστακτες για τον οφειλέτη

ή το δανειστή. Παρέχεται έτσι το δικαστήριο (εάν αυτό δεν επιτεύχθηκε κατά την ενώπιον των διοικητικών οργάνων διαδικασία, βλ. ΣΤΕ 2625/2014, ΑΠ 988/2012), η δυνατότητα, με βάση αντικειμενικά κριτήρια, που αντλούνται από την έννομη τάξη και τις αντιλήψεις που κρατούν στις συναλλαγές, να αποκλίνει από τα συμφωνηθέντα και να επαναπροσδιορίσει τις οφειλόμενες παροχές, αυξάνοντας ή ανάλογα μειώνοντας το συμφωνημένο μέγεθός τους, ώστε αυτές να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της συναλλακτικής καλής πίστης κατά το χρόνο της εκπλήρωσής τους (ΟΛΑΠ 9/1997, 927/1982, ΑΠ 398/2008, 756/2003, 63/2000, 1346/1993, 1570/1983). Η ρήτρα της καλόπιστης και σύμφωνης με τα συναλλακτικά ήθη εκπλήρωσης των παροχών είναι αναγκαστικού δικαίου και συνεπώς δεν επιτρέπεται παραίτηση από αυτή, είτε ρητή είτε σιωπηρή. Δεν αποτελεί παραίτηση η ειδικότερη συμφωνία σε αμφοτεροβαρή σύμβαση, με την οποία προβλέπεται η εκπλήρωση των παροχών, όπως ακριβώς συμφωνήθηκαν, ακόμη και σε περίπτωση συγκεκριμένης μελλοντικής μεταβολής των συνθηκών εκτέλεσης της σύμβασης, διότι τότε με την ειδική αυτή συμφωνία, που βρίσκεται μέσα στα όρια ελευθερίας των συμβάσεων και δεν αντίκειται, χωρίς άλλο, στη συναλλακτική καλή πίστη και εντιμότητα, αναλαμβάνεται από τον οφειλέτη ο σχετικός κίνδυνος και τονίζεται η ευθύνη του για την πιστή και στη συγκεκριμένη αυτή περίπτωση εκπλήρωση της παροχής του (ΑΠ 16/1983). Όμως και στην περίπτωση αυτή που προβλέφθηκε η μεταβολή των συνθηκών, στις οποίες τα μέρη στήριξαν τη σύμβασή τους, η ρήτρα του άρθρου 288 ΑΚ επεμβαίνει και πάλι διορθωτικά, αλλιώς θα υπήρχε ανεπίτρεπτη απ' αυτή παραίτηση, αν η μεταβολή που επήλθε είναι τόσο μεγάλη, ώστε η εκπλήρωση πλέον της παροχής ενός των μερών, όπως ακριβώς συμφωνήθηκε, να συνεπάγεται υπέρβαση του κινδύνου ζημίας που το μέρος αυτό πρόβλεψε και ανέλαβε, συνιστώντας στην περίπτωση αυτή, η εμμονή στη συμφωνηθείσα εκπλήρωση της παροχής, συμπεριφορά αντίθετη προς την ευθύτητα και εντιμότητα που απαιτούνται στις συναλλαγές (ΑΠ 187/1990). Συνεπώς, η ρήτρα του άρθρου 288 ΑΚ εφαρμόζεται και μάλιστα πολύ περισσότερο και όταν από υπαιτιότητα των μερών, κοινή ή μόνο του οφειλέτη ή του δανειστή, δεν προβλέφθηκε η μεταβολή των συνθηκών εκτέλεσης της σύμβασης, ενώ η ανυπαίτια έλλειψη πρόβλεψης επισύρει την εφαρμογή του άρθρου 388 ΑΚ με τη συνδρομή και των λοιπών προϋποθέσεων

που το άρθρο αυτό απαιτεί (ΟΛΑΠ 927/1982, ΑΠ 1289/2011, 398/2008, 1570/1983). Συνεπώς, στην παραπάνω έκταση, η ρήτρα του άρθρου 288 ΑΚ εφαρμόζεται και στις διοικητικές συμβάσεις και μπορεί, με βάση αυτή, το δικαστήριο να παρεμβαίνει διορθωτικά στη σύμβαση, καθορίζοντας, κατά παρέκκλιση από τα συμφωνημένα, την παροχή και την αντιπαροχή, όταν αυτό επιβάλλεται από την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη, στις περιπτώσεις δηλαδή εκείνες που συντρέχουν ειδικές συνθήκες, οι οποίες δεν επισύρουν με την εφαρμογή του άρθρ. 388 ΑΚ, όμως καθιστούν την παροχή που οφείλεται σε ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη δυσβάστακτη για το άλλο μέρος και μάλιστα σε βαθμό που υπερβαίνει τον κίνδυνο που αυτό ανέλαβε, σύμφωνα με την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη (ΑΠ 989/2012, 1290/2011, βλ. και ΣτΕ 1749/2009, 2993/2006, 1969/2004, 4326/2000, 2383/1996)».

13. Πράγματι, σύμφωνα με το υπ' αρ. πρωτ. 1050/19-02-2019 (Ορθή Επανάληψη ως προς την παρ. 5: 21.2.2019, ΑΔΑ: ΩΖ0ΑΟΞΤΒ-ΣΡ0) έγγραφο της ΕΑΑΔΗΣΥ, με θέμα: «Διευκρινήσεις ως προς τις συνέπειες της αναπροσαρμογής του κατώτατου μισθού και του κατώτατου ημερομισθίου σε εν εξελίξει διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας ή/και φύλαξης», «3. ... στην περίπτωση που έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ήτοι σε εκκρεμείς διαδικασίες, οι αναθέτουσες αρχές διατηρούν την ευχέρεια, συνεκτιμώντας το σύνολο των πραγματικών περιστατικών της εκάστοτε υπό ανάθεση σύμβασης, να εφαρμόσουν τις διατάξεις της παρ. 2 ή ενδεχομένως και της παρ. 5 του άρθρου 106 του ν. 4412/2016, εφόσον κρίνουν αιτιολογημένα ότι η εν θέματι κανονιστική μεταβολή έχει ανατρέψει ουσιωδώς το οικονομικό θεμέλιο της σχεδιασθείσας -με βάση το προϋφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο- διαδικασίας, με αποτέλεσμα να τίθεται σε κίνδυνο η αποτελεσματική εκτέλεση της σύμβασης που τυχόν ανατεθεί. 4. Στην περίπτωση, ωστόσο, κατά την οποία, δεν έχει ακόμη εκπνεύσει η προθεσμία υποβολής προσφορών, κρίνεται σκόπιμο η αναθέτουσα αρχή να προβαίνει σε: - τροποποίηση των όρων της οικείας διακήρυξης, όταν αυτό απαιτείται **για** τον επαναπροσδιορισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, τηρώντας τις αναγκαίες απαιτήσεις δημοσιότητας και θέτοντας εκ νέου προθεσμία για την υποβολή προσφορών ή - παράταση της καταληκτικής προθεσμίας υποβολής των προσφορών, με σαφή παραπομπή στην εφαρμογή της ως

άνω υπουργικής απόφασης (πρβλ. αρ. 60 & 121 ν. 4412/2016), ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς να έχουν επαρκή χρόνο να υποβάλουν τις προσφορές ή, στην περίπτωση που έχουν ήδη υποβάλλει να δύνανται τις αποσύρουν και να υποβάλουν νέες.

5. Τέλος, σε ό,τι αφορά στην εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων που έχουν ανατεθεί στη βάση του προϊσχύσαντος κανονιστικού πλαισίου σχετικά με τον κατώτατο μισθό και το κατώτερο ημερομίσθιο, εξυπακούεται ότι εφαρμόζονται οι διατάξεις 129 έως 134 του ν. 4412/2016, τηρουμένων των ειδικότερων σε αυτά οριζομένων προϋποθέσεων, σε συνδυασμό και συμπληρωματικώς με τις ισχύουσες διατάξεις του Αστικού Κώδικα».

Εν όψει όλων των ανωτέρω, η γνώμη μας είναι ότι η αύξηση, δυνάμει της υπ' αρ. 4241/127/30-01-2019 απόφασης της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, του κατώτατου νομοθετημένου μισθού και του κατώτατου νομοθετημένου ημερομισθίου των υπαλλήλων και των εργατοτεχνιτών της χώρας συνιστά απρόβλεπτη περίπτωση, η οποία δικαιολογεί καταρχήν κατ' άρθρο 132 παρ. 1 περ. γ' του ν. 4412/2016 την τροποποίηση των συναφθεισών, πριν την αύξηση αυτών, συμβάσεων του ΕΚΠΑ με την εταιρεία MYSERVICES SECURITY AND FACILITY AE, ήτοι των από 16-01-2019 και από 14-10-2017 συμβάσεων με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών φύλαξης και καθαριότητας, αντίστοιχα, προς το ΕΚΠΑ. Η τροποποίηση θα συνίσταται στην ανάλογη αύξηση της συμβατικής αμοιβής του αναδόχου, ώστε να καλυφθεί η διαφορά που έχει προκύψει λόγω της ανωτέρω αύξησης στους μισθούς και στα ημερομίσθια.

Τα αυτά ισχύουν και όσον αφορά την από 06-05-2019 σύμβαση της εταιρείας MYSECURITY AND FACILITY SYSTEMS AE με το ΕΚΠΑ με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών καθαρισμού των εξωτερικών χώρων του ΕΚΠΑ, καθόσον με την από 28-1-2019 απόφαση Συγκλήτου κατακυρώθηκε η οικεία διαγωνιστική διαδικασία στην ανάδοχο εταιρεία, ήτοι η κατακύρωση προηγήθηκε της έκδοσης της υπ' αρ. 4241/127/30-01-2019 απόφασης της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Ως εκ τούτου, με βάση και τα γενόμενα κατά πλειοψηφία δεκτά από την Ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η αύξηση του κατώτατου νομοθετημένου μισθού και του κατώτατου νομοθετημένου ημερομισθίου των υπαλλήλων και των εργατοτεχνιτών της χώρας δύναται να θεωρηθεί ότι

συνιστά απρόβλεπτη περίπτωση, η οποία δικαιολογεί καταρχήν κατ' άρθρο 132 παρ. 1 περ. γ' του ν. 4412/2016 την τροποποίηση της ανωτέρω σύμβασης.

Απάντηση

14. Εν όψει όλων των ανωτέρω και σύμφωνα με την γνώμη της πλειοψηφίας στην υπ'αρ. 106/2019 Γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η γνώμη μας είναι ότι η αύξηση, δυνάμει της υπ' αρ. 4241/127/30-01-2019 απόφασης της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, του κατώτατου νομοθετημένου μισθού και του κατώτατου νομοθετημένου ημερομισθίου των υπαλλήλων και των εργατοτεχνιτών της χώρας συνιστά απρόβλεπτη περίπτωση, η οποία δικαιολογεί καταρχήν κατ' άρθρο 132 παρ. 1 περ. γ' του ν. 4412/2016 την τροποποίηση των συναφθεισών, πριν την αύξηση αυτών, συμβάσεων του ΕΚΠΑ με την εταιρεία MYSERVICES SECURITY AND FACILITY AE, ήτοι των από 16-01-2019 και από 14-10-2017 συμβάσεων με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών φύλαξης και καθαριότητας, αντίστοιχα, προς το ΕΚΠΑ. Επίσης, όσον αφορά την από 06-05-2019 σύμβαση της εταιρείας MYSECURITY AND FACILITY SYSTEMS AE με το ΕΚΠΑ με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών καθαρισμού των εξωτερικών χώρων του ΕΚΠΑ, όπου η κατακύρωση προηγήθηκε της έκδοσης της υπ' αρ. 4241/127/30-01-2019 απόφασης της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με βάση και τα γενόμενα κατά πλειοψηφία δεκτά από την Ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η αύξηση του κατώτατου νομοθετημένου μισθού και του κατώτατου νομοθετημένου ημερομισθίου των υπαλλήλων και των εργατοτεχνιτών της χώρας δύναται να θεωρηθεί ότι συνιστά απρόβλεπτη περίπτωση, η οποία δικαιολογεί καταρχήν κατ' άρθρο 132 παρ. 1 περ. γ' του ν. 4412/2016 την τροποποίηση της ανωτέρω σύμβασης.

Σε όλες τις περιπτώσεις η τροποποίηση θα συνίσταται στην ανάλογη αύξηση της συμβατικής αμοιβής του αναδόχου, ώστε να καλυφθεί η διαφορά που έχει προκύψει λόγω της ανωτέρω αύξησης στους μισθούς και στα ημερομίσθια.

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους